

SARF -KARZ -SİPARİŞ AKİTLERİ

S.1. Altın, gümüş, tı gibi aslen nakit olan maddelerden birini yine kendisiyle veya diğeriyle değiştirmek şeklindeki akit türü hangisidir?

*bey'

sarf

*semen

*icare

S.2.Birbiriyle değiştirilecek olan nakitler aynı cinsten iseve

.....birbirine.....olmalıdır.

ağırlıkça- miktarca-eşit

S.3.Sarf akdinde faizli muameleden kaçınmak için alışveriş nasıl olmalıdır?

-*Alışveriş peşin şekilde yapılmalıdır.

S.4. Sarf akdinde alışverişin peşin olmasının şart olduğuna ulema ihtilaf etmiştir.Bu nedenle sarf akdinde muhayyerliği ve caiz değildir.

*ŞART /VADE

S.5.Hangi maddelerin alışverişinde taksitle alınıp satılması durumunda faizli muamele riski vardır?

*altın ve gümüşün

S.6. Sarf akdinde taraflar değiştirdikleri bedeller üzerinde ne zaman tasarrufta bulunabilirler?

*Değiştirdikleri bedelleri kabzettikten sonra.

S.7.Istılahta misli bir malı başkasına borç vermeye ne denir?

*KARZ denir

S.8. Borç (karz) ile ödünç (iare) arasında ne fark vardır?

*Karzda borç alınan mal harcanır,onun yerine başka bir mal ödenir.

*İarede ise ödünç alınan mal aynen geri iade edilir.

S.9.Satışa konu olan her şeyin borç verilebileceğini söyleyen mezhep hangisidir?

*HANBELİ

S.10. Sadece misli mallardan borç verilebileceğini söyleyen mezhep hangisidir?

*HANEFİ

S.11.Selem akdine konu olabilen herşeyin borç verilebileceğini söyleyen mezhep hangisidir?

*MALİKİ ve ŞAFİİ

S.12.Süftece ne demektir? Caizmidir?

*Alacaklının başka bir şehirde tahsil etmesi şartıyla borç vermesidir.(Bir nevi poliçe)

*Caiz görülmemiştir.(Alacaklıya menfaat sağladığı durumlarda)

S.13. Karz akdi ne tür bir akittir?

*Karz akdi gayri lazım bir akittir.Alacaklı istediği zaman borcunu tahsil edebilir.

S.14.Sipariş akitleri nelerdir?

*SELEM(SELEF) AKDİ

*İSTİSNA AKDİ

S.15.Semen peşin mebi' veresiye olmak şartıyla yapılan akde ne denir?

*SEMEN (SELEF) Akdi denir.

S.16. Semen ve selef terimleri nerelerde yaygın olarak kullanılır?

*Semen----Hicazda

*Selef ----Irakta

S.17. Veresiye alışverişin tam tersi olan sözleşme türü hangisidir?

*SELEM AKDİ

S.18.Peygamber efendimizin : belli ölçek ve belli tartı ile belli süreye kadar yapsın buyurduğu akit türü hangisidir?

*Selem akdidir

S.19. Selemnin şartları nelerdir?

*Semen peşin olarak hemen akit meclisinde ödenmeli(Malikide birkaçgün gecikebilir)

*Semen malum(bilinen) olmalıdır.

*Mebi' de malum olmalıdır(mebi'n vasfı,ebadı, markası, cnsi, miktarı vs söylenmelidir.)

*Mebiin teslim zamanı malum olmalıdır.

*Mebiin teslimi bir masraf ve meşakkat gerektiriyor ise teslim yeri de tesbit edilmelidir(Hanefi ve Şafii şart koşmuştur)

S.20.Selem akdinde muhayyerlik nasıl oluşur?

*Müslemün fihin (mebi') teslim zamanı geldiği halde Müslemün ileyh malı teslim edemezse MÜŞTERİ MUHAYYERDİR.

S.21.Müşteri muhayyer olduğunda hakkı nedir?

*Dilerse akdi fesh edipsemeni gri alır,dilerse müslemün ileyhin malı teslim edeceği zamanı bekler.

S.22. Müslemün ileyhin ölmesi durumunda ne olur?

*Müslemü'n- fihin teslim süresi dolmadan ve teslim edilmeden önce müslemü'n- ileyh ölse selemnin müddeti sona erer,Müslemü'n- fihin terikesinden alınır müşteriye (rabbüs selem) teslim edilir

*Rabbü's -selem ölse selem akdi devam eder.

S.23. Belli bir bedel karşılığında sanat erbabıyla bir eşyayı yaptırmak amacıyla yapılan anlaşmaya ne denir?

*İSTİSNA AKDİ denir.

S.24.İstisna akdine ne örnek verilebilir?

*Belli ölçü ve nitelikte, ücreti belirlenerek, terziye elbise diktirmek,

*Marangoza mutfak dolabı yaptırmak gibi.

S.25. İstisna akdinde kullanılan terimler:

*Masnu'--- sipariş

*İstisna ----teslim

*Mustasni'----sipariş veren

*SÂNÎ-----siparişi yapan

S.26. İstisna akdinde hangi muhayyerlikler vardır?

*Masnu' (sipariş) tarif ve tavsife uygun üretilmemişse mustasni' kabul ya da red konusunda muhayyerdir,

----Ayıp----Vasf .----Görme muhayyerlikleri vardır

S.27.Masnu' u bedeli nasıl ödenmelidir?

*Peşin ya da veresiye de olabilir.

S.28.İstisna akdi seleme nasıl dönüşür?

*Ebu Hanife'ye göre istisna da müddet tayin edilirse akit seleme dönüşür ve onun hükümlerini alır.

S.29.İstisna akdi ne zaman icare akdine dönüşür?

*İstisnada hammadde sÂniden olmalıdır. Aksi halde akit istisna olmaktan çıkar ve icare akdine dönüşür.(Örn:Terzi kumaşı kendinden kullanmalıdır)

S.30. Sıfat yönünden istisna ve selem arasındaki farklar nedir?

*Selem her iki taraftan lazım bir akittir

*İstisna duruma göre lazım veya gayr-i lazım olabilir.

S.31.Selemde teslim edilecek mal mutlakaolmalıdır.İstisnada ise üzerine işlem yapılacak olan mal / hammaddeya da.....olabilir.

*deyn

*ayn/deyn

S.32.Ölüm durumunda selem ve istisnanın durumu ne olur?

*Selem her iki taraftan lazım bir akit olduğu için ölüm durumunda akit iptal olmaz,

*istisnada ise ölümle akit batıl olur.

- 1) Satılmış olan bir akarı belli şartlar dâhilinde müşteri veya bâyiin rızasına bakılmaksızın satış fiyatı üzerinden üçüncü bir şahsın (şefî 'in) cebren temellük etmesine ne denir?

ŞÜF'A (ÖN ALIM HAKKI)

- 2) Şüf'a hakkına sahip kimseye ne denir?

ŞEFÎ (ŞÜFADAR)

- 3) Satılmış olan akara ne denir?

MEŞFÛ

- 4) Şefî'e şüf'a hakkı sağlayan kendi mülküne ne ad verilir?

MEŞFÛ'UN BÎH

5) Satılmış olan akarın su ve yol hakkında (hissesinde) ortak olana ne ad verilir?

HALÎT

6) Hanefi mezhebine göre şüf'a hakkından bahsedilmesi için bulunması gereken sebepler (kuvvetliden zayıfa) nelerdir?

MEŞFUUN KENDİSİNDE (MÜLKÜNDE) ORTAK OLMAK

MEŞFUUN HAKLARINDA ORTAK OLMAK

BİTİŞİK KOMŞULUK

7) Şüfa'nın "bitişik komşuluk" sebebini ittifakla kabul etmeyen üç mezhep hangisidir?

ŞAFİ, HANBELİ, MALİKİ

8) Şüf'a hakkının kullanılabilmesinin şartları nelerdir?

- MEŞFU' (SATILAN AKAR) MÜLK OLMALI
- MEŞFU' AKAR OLMALI
- MEŞFUUN BİH DE MÜLK VE AKAR OLMALI
- MEŞFU' BAŞKASINA MALİ BİR BEDEL MUKABİLİNDE İNTİKAL ETMELİ
- ŞEFİİN MEŞFUUN BİH ÜZERİNDEKİ MÜLKİYET HAKKI, MEŞFUUN SATIŞ ANINDAN ONUN CEBREN TEMELLÜK EDİLMESİ ANINA KADAR DEVAM ETMELİ
- MEŞFU', ESKİ SAHİBİNİN MÜLKİYETİNDEN HİÇBİR HAKKI KALMAYACAK ŞEKİLDE ÇIKMIŞ OLMALI
- MEŞFU', ŞEFİ'A AİT OLMAMALI
- ŞEFİ, MEŞFUUN BAŞKASINA İNTİKALİNE RAZI OLMAMALI

9) "Devlet ya da vakıf arazilerinin satılması halinde şüf'a hakkı sabit olmaz" görüşü kime aittir?

CUMHUR

10) "Ortaklarından birine zarar gelmesi muhtemel olan silah, çadır gibi menkul mallarda şüf' hakkının olacağını savunan görüş kimlere aittir?

ZAHİRİLER

11) Şüf'a hakkının sabit olmasında esas olan etken nedir?

SEBEBİN KUVVETLİLİĞİ ESASTIR. (Hürriyet, fakirlik, akıl, bülüğ, adalet, din birliği, kadınlık, erkeklik ve gaipliğin etkisi yoktur)

12) Üç mezhep şüf'a'da sebebin oranını muteber görmüşlerdir. Kelle sayısına itibar eden mezhep hangisidir?

HANEFİLER

13) Şüf'a hakkı tecezzi kabul eder mi?

HAYIR. SATILAN AKARIN YA TAMAMINI TALEP EDECEK YA DA TAMAMINDAN VAZGEÇECEK.

14) “Kendisine akarın intikal ettiği şahıs(müşteri) tarafından meşfua bina, ağaç vb ilaveler yapılmışsa şefi muhayyerdır. Dilerse ilavenin kıymetini verip meşfuu satın alır, dilerse hakkından vazgeçer.” görüşü kime aittir?

EBU YUSUF

15) Kendisine akarın intikal ettiği şahıs(müşteri) tarafından meşfua bina, ağaç vb ilaveler yapılmışsa ilavelerin söktürülebileceğini, akara zarar vermesi halinde ise sökülmüş/yıkılmış halinin kıymetini vererek meşfua sahip olacağını kim söyler?

TARAFEYN

16) Şefi, meşfuu temellük etmeden ölecek olursa şüf'ayı talep hakkı ne olur?

TALEP HAKKI VARİSLERE GEÇMEZ

17) Şüf'a hakkının talep edilmesinin aşamaları nelerdir?

1. MUVASEBE
2. TAKRİR VE İŞHAD
3. HUSUMET VE TEMELLÜK

18) Şefi'in intikal haberini duyar duymaz harekete geçip hemen meşfua talip olması gerekir. Bu kurala ne ad verilir?

MUVASEBE

19) Mecelle'ye göre, Şefi'in belge ya da şahitlerle mahkemeye müracaat etmesi için ne kadar süresi vardır?

1 AY (İmam Muhammed'in görüşüdür)

20) Gemiye akar kabul eden görüş kime aittir?

İMAM MALİK

icare

1.icare nedir?

İcare kiralamak demektir.İcare ıstılahta bir malın mülkü değil menfaatinin kirallanmasıdır.

2.Bir kişinin arabasını bedelini vermeden alıp binerse bu icare olurmu?

Olmaz çünkü bir bedel karşılığı olmalı icarede.bu örnekteki iare'dir.

3.icare ile iare farkı nedir?

Mal karşılığı ücret varsa icare yoksa iare

4.iare ve icarede ne hüküm ortaktır?

İkisindedeki kısmen emanet hükümleri geçerlidir.

5.me'ful menafi nedir?

menfaatin satışı(kiralanması)

=İcara=henüz elde edilmeyen menfaatin kirallanmasıdır.Yani henüz evi kiralamışsınız ancak daha menfaatinden yararlanmamışsınız.

6,Madum yani henüz elde olmayan şeyin satışı caiz değil .icaredede menfaat daha sonra elde edilecek bu caizmi?

bu caizdir.

7,Bey akdi ile ilişkisi icarenin nedir?

Bey aktinde malın aynısı satılır icarede ise malın menfatı satılır.İcarede bey akdinin hükmünü alır.

8.bey ve icarede şart ve zaman koyma nasıldır?

Bey akti şarta tabi ancak zaman koymak caiz değil.İcare ise şarta tabiliği caiz değil zaman olursa caiz.bu zaman yönü ile beyden ayrılır.

9,acir.mucir.mukri nedir?

kiraya veren kişidir.(bayi'in karşılığı)

10,müste'cir,müstekri,mükteri ne?

kiralayan(müşteri gibi)

11.müste'cerun fih nedir?

üstünde işlem yapması ecire verilen emanet mal.(terziye dikmesi için verilen kumaş gibi)

12.icar nedir?

Kiraya vermek(satmanın karşılığı)

13.isti'car nedir?

kiralamak(satın almanın karşılığı)

14.me'cur.müstecir ne?

kiralanan şeydir.

15.ecir ne anlama gelir?

ecir işçi,amele ücretli insan

16.icarenin şartları nelerdir?

a.Taraflar akte ehil olacak

b.mahal malum olmalı

c.menfaat malum olmalı

d.ücret malum olmalı e.menfaat istifade edilecek durumda olmalı

f.menfaat mütekavvim olmalı yani meşru fayda sağlamalı hava atmak için olmamalı.böyle bir amaç ise meşru olmaz.

17.icarenin unsurları nelerdir?

a.mahal b.ücret c.icarede müddetler d.icarede muhayyerlikler

f icare akdinin sonlanması

18.icarede mahal nedir?

hem menfaatin kendinde olduğu kaynak hemde menfaat karşılığı ödenen ücrettir.

29:icare nelerden olur?

yerine göre eşya tarla insan,taşıt kiralanabilir.

30.Akar kirası nedir?

taşınmaz malların kiraalanmasıdır.zahiri caiz görmez diğerleri caiz der.

31.Akarlarda kullanım şartı varmı?

Kiralayan kişi dükkanına eve istediğini koyar.ev sahibi karışamaz.örfe uygun şekilde kullanırken birşey olsa ev sahibi öder masrafı.

32.arazi tarla icarı nasıl olur?

mutlak olarak yapılmaz .yapılırsa fasid olur.Ancak tarla icarında ne ekileceği açıklanmalı yada sahibi ne ekersen ek derse olur.

not=ev kirasında depo garaj icarete dahildir.

33:icare süresi bittiği halde ekinler olgunlaşmazsa ne olur?

İcare süresi uzar ve müddete karşılık ecir misil alır.

34.binayı kiraya veren kişinin sorumluluğu varmıdır?

evin .apartmanın bakım onarımı tamirat işini apartmanın ev sahibi yapar.

35.Eşya icarı nasıl olur?

Caizdir.kullanmasada ücretini verir.adet dışı eşyayı kullnmadıktan sonra eşyaya zarar gelsede ücret ödemez.ama adet örf dışı bir zararı dokunursa parasını verir.

36.Nakliye icarının şartları nelerdir?

Gidilecek mesafe+ücret belirlenmelidir.

37:araç bozulursa akit ne olur?

Akit bozulmaz devam eder.sahibinin izninden öteye gidipte araba bozulursa masrafı kiralayan öder.

38.ecir kaç çeşittir?

a.eciri has=özel çalışanlardır. evin bahçıvanı hizmetçisidir.orada işinde hazır bulunur ve süre bitince parasını alır.

b.eciri müşterek Ortak çalışan yani lokantacı terzi vb.ancak çalıştığının karşılığını alır.

39=icarede ücret nasıldır.?

Bey aktindeki semen gibidir.ya peşin ya taksit olabilir.beyde mahal aynı icarede ise o aynın menfaatidir.

40:beyde semen olamayan menfaat icarede ücret olabilirmi?

Olabilir.hanefiler olur der.

41.bir evi kirayan kişi gayrimeşru iş yaparsa evde ne olur?

Ev sahibi mahkemeye gidip akdi feshetir.

HİBE – UMRE – RUKBA

Soru 1: Şer ‘an kendisinden istifade edilebilen bir şeyi başkasına meccanen (Karşılıksız olarak , parasız) derhal temlik etmektir. -Yukarıdaki verilen tanım nedir?

Cevap: Hibe

Soru 2: Vasiyette temlik ne zaman söz konusudur?

Cevap:Ölünden sonra.

Soru 3: Ariyette (emanet) neyin temliki söz konusudur?

Cevap: Menfaatin temliki. Soru 4:Hibe nasıl mün’akid (Kabul edilmiş) olur?

Cevap:İcab –kabul ile olur.

Soru 5:Hibe ne zaman hüküm doğurur?

Cevap:Mevhubun (Verilen mal) ,mevhubun leh’e (Verilen kişi) teslim edilince hüküm doğurur.

Soru 6:Kabz’dan önce mevhubun leh ölse hibe ne olur?

Cevap:Batıl olur.

Soru 7:Hibenin şartları nedir?

Cevap: A-) Vahip (satanın) reşit olması şarttır. B-) Vevhubun lehy ise hayatta olması yeterlidir (Eda ehliyetinin olmaması yada eksik olması önemlidedir)

Soru8: Ölü ve anne karnındaki cenine hibe yapılır mı?

Cevap: temlik gerektiği için hibe yapılmaz. Gayri

Soru:9 Ölü ve anne karnındaki cenine hibe yapılmıy mı diyen mezhep hangisidir?

Cevap:İmam malik

Soru10: İvazlı (karşılıklı) hibe neye denir?

Cevap : Hibe karşılığında karşı tarafta hibede bulunmuşsa buna denir.

Soru 11: Hibe Müslüman ve.gayri Müslümanlar arasında yapılrısa hükmü ne olur?

Cevap : Caizdir

Soru12: Hibeden rücu (dönebilme) halleri nelerdir?

Cevap: Kabzdan önce hibe herhangi bir hüküm ifade etmez. Yani vahip hibesinden dönebilir.

Soru13: Hangi hallerde Hanefi mezhebine göre hibeden rücu edemez?

Cevap: a) Hibe mahrem olacak derecede yakın akraba ile yapılmışsa(süt ve evlilik sebebiyle mahrem olanlar hariç) b) Hibe karı koca arasında yapılmışsa c)Hibe ıvazlı (karşılıklı) yapılmışsa d) Mevhup(mal) mevhubun lehin mülkiyetinden çıkmış ve el değiştirmişse e) Mevhup telef olmuşsa yada tasarrufta değişiklik yapılmışsa(buğday un pekmez üzüm yapılmışsa) f) Vahip veya mefhumun lileh ölmüşse

Soru14: Hibeden dönme konusunda maliki ve zahirilerin görüşü nedir?

Cevap: Ebeveyn çocuklarına yaptığı hibeden döner. Ancak diğer hallrde dönemez.

Soru15: Umra neye denir?

Cevap: Bir şahsın başkasına ömür boyu faydalanması ve o ölünce kendisine iade olunması şartıyla bir malın verilmesine denir?

Soru16: Umra hangi delille sabittir?

Cevap: Sünnetle

Soru17: Umrayı kim caiz görmüştür? malı ne olur?

Cevap: Cumhur Soru

18: Mumer (Kendisine mal verilen) ölünce umra mali ne olur?

Cevap: Umra malı kendi varislerine geçer , mal kendi sahibine iade edimez.

Suru19: Rukba neye denir?

Cevap: B u malı sana verdim eğer senden önce ölürsem mal senindir. Sen benden önce ölürsen mal benimdir.

Soru20: Rukbanın lügatteki karşıl ığı nedir?

Cevap.: K arşılıklı olarak birbirini gözetlemek ,beklemek.

Soru21: Rukba adı nereden geliyor?

Cevap: Taraflar malı almak için birbirinin ölümünü bekledikleri için bu muameleye rukba denir.

Soru 22: Rukbayı caiz görmeyen kimdir?

Cevap: Tarafeyn

Soru23: Rukba verilin kişi öldüğünde bu mal ne olur?

Cevap: Varisine kalır eski sahibine iade olunmaz.

1.İslam hukukunda vekalet ne demektir?

Kişinin hukuken bizzat yapabildiği bir işi,hali hayatında yapması için karşilikli rıza ile havale etmesinden ibaret olan akde denir.

2.Vekalet nasıl bir akiddir?

İki taraf içinde gayri lazim bir akiddir.vazgecen taraf karşi tarafi bilgilendirmelidir.

3.Vekalet akdinin rüknü nedir?

İcabkabilur dur.Kabulun aynı mecliste olma şarti yoktur.

4.İslam hukukunda başkasının adına niyabeten(vekillik) iş yapmak varmidir?

Evet vardır.İki çeşittir;

1.şer'i niyabet:Tasarruf ehlinden yoksun kişilere kanun onunde temsilci tayin edilir.

Evlendirme,eğitim,terbiye gibi medeni işleri gören temsilciye veli denir.bu tür temsilcilige velayette denir.

Mali işlerdeki temsilciye vasi denir.bu temsilciliğe de vesayet denir

2.İttifaki niyabet:tasavvufa ehil iki tarafın karşilikli rıza ile akid yapmaları sonucu ortaya çıkan niyabettir.

5.Veli ve vasi ne tür bir niyabettir?

Şer'i niyabettir.

6. Bunlardan başka birseyde de vekalet varmidir?

Fuzulinin tasarrufunda da bir nevi vekalet oluşmaktadır.

7. Vekaletin Cumhura göre şartlari nelerdir?

- I. Müvekkilin müvekkelünbih olan işi ehliyet itibariyle bizzat yapabilir olması gerekir. (kisi hukuken bir işi yapmaya ehil degilse o iş konusunda vekalet veremez, eger verirse manevi gasp yapmis olur)
- II. Vekilin en azından mümeyyiz olması şarttır.
- III. Mutevekkelunbihin(vekalet konusu olan işin) niyabete mahal olması şarttır(başkasi adına yapılması musait olmalıdır aksi halde yapılamaz, bedeni ibadetler, yemin gibi ameller)

8. Hanefi mezhebine göre vekaletin şartlari nelerdir?

- I. Vekilin mümeyyiz olması,
- II. Mutevekkelunbihin niyabete mahal olması

Not: vekilin üzerine aldığı işi hukuken bizzat yapabilir olması şart değildir.

9. Vekalet akdinin hükümleri nelerdir?

1. Vekalet için mutevekkelünbih olan konuda tasarruf hakkı sabit olur.
2. Bazı konularda vekilin muamelede bulunurken falan kimsenin adına diyerek müvekkilin (vekalet verenin) adını söylemesi ve akdi ona izafe etmesi zorunludur.

3. Vekil mümeyyiz çocuksa akdin hukuku **müvekkile râcidir.**
(böyle bir mübadelede mebii,semeni,kira bedelini teslim,ayıptan dolayı mebii iade etmek gibi haklar muvekkil tarafından talep edilir veya ondan istenir.Vekilin sefehten dolayı(cehaletten) hacr edilmesinde(men) de akdin hukuku **mükeville râcidir.**Fakat vekilin me'zun(izinli) yada reşit olması ve akid yaparken müvekkiline izafe etmeksizin akid yapmasında **ihtilaf vardır.**
Hanefi ve Malikiler= akdin hukukunu vekile,
Şafi ve Hanbeliler= mütevekkile irca etmişlerdir.
Muameleler vekil değilde elçi vasıtasıyla yapılacak olursa akdin hukuku **müvekkile râcidir.**
4. Vekil emindir.Vekilin taati ve taksiri olmaksizin elinde emanet olarak bulunan mal zarar görürse tazim etmez(karşılamaz)
5. Vekilin eli müvekkilin eli gibidir.
6. Muamele yapıldıktan sonra hak sahibi tarafından verilen icazet,muameleden önce verilmiş vekalet manasını ve hükmünü taşır.
7. Müvekkil başkasına vekalet verebilirsin diye ,vekiline izin vermişse vekil o işi başkasi vasıtasıyla yaptırabilir.Böyle bir izinden söz edilmemişse,Hanefiler mutlak ve umumi vekaletlerde vekilin başkasına vekalet verebileceğini,ancak bizzat vekilin yapması gibi mukayyed ve hass vekaletlerde o işi başkasına yaptıramaz.
8. Vekil vekaleti ücretle yapabilir.bu durum icareye dönüşür ve onun hükümlerini alır.

9. Davaların takip edilmesi içinde vekil tutulabilir.

10. Vekaletin sona erdiği haller nelerdir?

1. Müvekkilin vekili azletmesiyle,
2. Vekilin kendi kendine vekaletten çekilmesiyle (bu azl ve çekilmenin karşı tarafı bilgilendirmesi şarttır, aksi takdirde hüküm doğurur.)
3. Vekil veya müvekkilin tasarruf ehliyetlerini kaybetmeleriyle,
4. Vekil veya müvekkilin ölmesiyle, vekalet akdi varislere geçmez (tasarruf ehliyetinin kaybedilmesi yada ölüm haberinin karşı tarafa söylenmesi şart değildir. Malikilere göre ölüm haberini vermek şarttır.)
5. Müvekkelünbîh olan işin görülmesiyle.

KEFÂLET-HAVÂLEREHİN

1.bir şeyin mutâlebesi hakkında zimmeti zimmete zammetmektir. (Mecelle, md. 612)
Boşluğu doldurunuz.

Cevap: Kefâlet

2. Borç tümüyle kefilin üzerine yüklenebilir mi?

Cevap: Kefalette asıl borçlu sorumluluktan kurtulmaz, borç da tümüyle kefilin zimmetine yüklenmez.

3. Kefalet türleri nelerdir?

Cevap: Şahsa kefalet (el-kefâle bi'n-nefs= Bir kimsenin şahsına kefil olmak) ve mala kefalet (el-kefâle bi'l-mâl= bir malın ödenmesine kefil olmak demektir) olarak iki türdür.

4. Şahsa kefalet hangi işleri kapsar?

Cevap: Kefil olunan şahsın alacaklıya teslim edilmesi veya mahkemede (kefil olunan şahsın bir borcu veya işlediği bir suçu sebebiyle) hazır bulundurulması işinden ibarettir.

5. Hanefîler “mala kefalet”i nasıl tasnif eder?

Cevap: Genelde Haneffiler mala kefaleti, “borca kefalet” (kefâle bi’d-deyn) ve “eşyaya kefalet” (kefâle bi’l-ayn) olmak üzere iki kısma ayırmaktadır. Birincisi malın kendisine kefalet, ikincisi malın teslimine kefalet olarak nitelenir.

6. Kefaletin şartları nelerdir?

Cevap:

1. Ehliyet
2. Borcun mevcut ve sahih olması
3. Borcun güç yetirilebilir olması
4. Bilinmezliğin olmaması

Kefşartı: Ehlimevcutgüçbilmez

7. Kefil ehliyetli olsa fakat hem borçlu hem de alacaklı ehliyetsiz olsa kefillik yayılabilir mi?

Cevap: Kefaletin in‘ikad şartı olan ehliyet sadece kefil için aranan bir şart olup alacaklı ve borçlunun ehliyetli olmaları şartı yoktur.

8. Kefil olurken nasıl bir ehliyet şartı aranır?

Cevap: Genel olarak teberru ehliyetine sahip olma, yani akıllı ve bâliğ olma (büluğ) şartı aranır. Bu sebeple çocuk, ma‘tûh ve akıl hastasının kefaleti geçerli görülmemiştir.

9. Cezalandırılması gereken birinin şahsına kefil olmak sahih midir?

Cevap: Cezanın mahiyetine göre ayrıntılarda farklılıklar olmakla birlikte sahihtir.

10. Nerede olduğu bilinmeyen birinin şahsına kefil olmak sahih midir?

Cevap: İçerdiği cehalet yanında teslimin imkânsızlığı sebebiyle sahih görülmez.

11. Alacaklı hem borçludan hem de kefilinden aynı anda talepte bulunabilir mi?

Cevap: Alacaklı asıl borçludan veya doğrudan kefilinden talepte bulunmak konusunda muhayyerdir, hatta isterse ikisinden aynı anda talepte bulunabilir.

12. Şahsa kefaletin hükmü nedir?

Cevap: Kefil olunan kişiyi getirmekten (ihzâr) ibarettir.

13. Birini getirme görevinin boyutları ve getirme borcunun ifa edilememesi durumunda kefil aleyhine malî bir sorumluluk doğup doğmayacağı konusunda belirtilen görüşlerden hangisi doğrudur? (İki temel görüşü seçiniz)

a) Getirmeyi tekeffül ettiği şahsı getiremeyecek olursa onun borcunu ödemek durumunda kalır.

b) Getirilmesi taahhüt edilen kişiyi getiremediği takdirde kefil o kişinin yerini öğrenip getirinceye veya öldüğü anlaşıncaya kadar hapsedilir. Ebû Hanîfe ve Irak ehlinin savunduğu görüş budur.

Cevap: a ve b

14. Borçluya tanınan sürenin dolmasından önce kefilin kefaletten rücû hakkı var mıdır?

Cevap: Bulunmadığı konusunda görüş birliği mevcuttur.

15. Kefalet hangi durumda sona erer?

a) Borcun ödenmesi veya şahsın teslimi.

b) İbrâ: Alacaklının asıl borçluyu veya kefilini ibrâ etmesi(örn:borçsuzdur demesi) kefalet akdini sona erdirir.

c) Kefaletin sebebini teşkil eden borcun ortadan kalkması

d) Taraflardan birinin ölümü

Cevap:hepsi

16. borcun bir kimsenin zimmetinden başka bir kimsenin zimmetine nakledilmesini ifade eder. (Mecelle, md. 673) Boşluğu doldurunuz.

Cevap:Havale

17. Havalenin kefaletten farkı nedir?

Cevap: Havalede borç asıl borçludan başka bir şahsın zimmetinegeçmekte ve asıl borçlu borcun sorumluluğundan kurtulmaktadır. Bu yönü itibariyle havale kefaletten ayrılmaktadır. Havale akdi yapıldıktan sonra alacaklı artık borcu sadece muhalun aleyhten isteyebilir. Asıl borçludan isteyemez. Muhalun aleyh borcu ödedikten sonra asıl borçluya müracaat ederek borcu ondan talep eder. Fakat Borcun aynı zamanda asıl borçludan da istenebileceği şartıyla havale akdi yapılırsa bu kefalet akdi olmuş olur.

18. Borcunu başkasına havâle eden asıl borçluya denir. Boşluğu doldurunuz.

Cevap: Muhîl

19. Havale de Alacaklıya denir. Boşluğu doldurunuz.

Cevap: Muhâl veya muhâlün leh,

20. Borç kendisine havâle edilen kimseye denir? Boşluğu dldurunuz.

Cevap: muhâlün aleyh,

21. Havâle edilen borca denir? Boşluğu doldurunuz.

Cevap: muhâlün bih

22. Muhalun aleyh borcu ödeyemeyecek duruma düşerse (teva) borç nasıl ödenir?

Cevap: Borç tekrar asıl borçlunun zimmetine döner ve alacaklı borcu asıl borçludan ister.

23. Tevâ'nın sebepleri nelerdir?

Cevap:

Ebû Hanife'ye göre ikidir.

1. Muhalün aleyh havâleyi yemin ederek inkar edip, muhil ile muhâlün leh'in de bunu ispat edememeleri durumunda,

2. Muhalün aleyhin iflas ederek ölmesi ve muhalün bih'e kefil bulunamaması durumunda borç muhîle avdet eder.

3. Muhâlün aleyh'in iflasına hükmolunması durumunda (İmameyn üçüncü sebep olarak bu maddeyi de eklemiştir.)

24. Alacaklının alacağını teminat altına almak amacıyla borçlunun bir malını kendisinin ya da üçüncü bir şahsın (yed-i emîn) yanında hapsetmek üzere borçlu ile karşılıklı rıza ile yaptıkları akide denir. Boşluğu doldurunuz.

Cevap: Rehin

25. Rehnin, rehin olma süresince geçirdiği süreçte getirdiği gelirler kime aittir?

Cevap: Râhine aittir.

26. Rehin olarak verilen mal değiştirilebilir mi?

Cevap: Tarafların rızasıyla rehin olarak verilen mal başka bir mal ile değiştirilebilir.

27. Rehin de hangi tasarruflar fuzulinin tasarrufu gibi muamele görür?

Cevap: Râhin veya mürtehin diğerinin rızası olmaksızın rehni satmaz, kiraya veremez, başkasına hibe vb... tasarruflarda bulunamaz. Karşı tarafın haberi olmaksızın bu tür tasarruflar yapılırsa bu fuzulinin tasarrufu kapsamında değerlendirilir.

28. Mürtehin rehinden istifade edebilir mi?

Cevap: Râhinin izniyle rehinden istifade edebilir.

29. Rehnin muhafazası ile ilgili masraflar kime aittir?

Cevap: Rehnin muhafazasıyla ilgili masraflar mürtehine aittir. Mürtehinin masrafı karşı taraf çekecek şeklindeki şartına itibar edilmez.

• ŞİRKET

Tanımı; Lügatte ortak, ortak olmak anlamlarına gelen şirket, ıstılahta ise, birden fazla kişinin bir mal veya hakta ortak olması anlamına gelir. •

Şirket akidleri -müzâraa ve müsâkat akidleri hariç- gayr-ı lazımdır. • Müzâraa ve müsâkat akidleri ise zararı önlemek için, zararlı çıkacak olan tarafın lehine lazımdır. •

• ŞİRKET ÇEŞİTLERİ NELERDİR? •

• **1. Şirket-i İbâhe;** Kullanılması herkese mübah olan, kimsenin mülkü olmayan şeylerden istifade etmede bütün toplumun ortak olmasını ifade eder. Sular, mer'alar, yollar, av hayvanları, deniz, göl, nehir, cami vs... gibi.

2. Şirket-i Mülk ; • Mülk edinme yollarından biriyle ya da farklı kimselerin mallarının birbirine karışmasıyla meydana gelen ortaklığa denir. •

Mesela iki kişi sahip oldukları 5 ve 10 teneke buğdayı isteyerek birbirine katsalar istekle ortaklık; sahiplerinin isteği dışında birbirine karışsalar ızdırârî ortaklık meydana gelir.

- Ortaklık her zaman ayn(ortada olan mal) üzerinde olmaz. Birden fazla kişinin bir deyn'e(“zimmette sabit olan mal”) ortak olmaları da mümkündür.

şirket-i mülk menfaatte de söz konusu olabilir. Mülklerin rakabelerinde değil de menfaatlerindeki (intifa, mülk-i müt'a) ortaklık şirket-i mülkü ifade eder

- Sadece menfaatteki ortaklıklarda ortaklar nöbetleşe menfaatten istifade ederler.

- Menfaatlerin nöbetleşe taksim edilmesine ne denir?
- muhayee (المنافع تقسيم) denir.
- Gerek ayn gerek deyn gerekse menfaatin taksimine ne denir.?
- Kısmet denir
- Ayn ve deyn'in taksimine ne denir?
- kısmet-i a'yan,
- menfaatin taksimine ne denir?
- kısmet-i menâfi (muhayee) denir.
- Bir ortak diğeri adına tasarrufta bulunabilir mi?
- Bir ortağın diğeri adına tasarrufta bulunabilmesi için vekâlet akdi gerekir.
- Müşterek malın gelirleri ortaklar arasında hisselerine göre taksim edilir. Zarar da aynı şekilde üstlenilir
- • 3. Akid şirketleri; İki veya daha fazla kişinin kendi aralarında sermaye veya emek ya da itibar vasıtasıyla ortakça kazanç sağlamak için yaptıkları sözleşmelerle meydana gelen şirketlere akid şirketleri denir. •
- • şirket-i akdin konu ve kuruluşuna göre çeşitleri vardır.
- . şirkette temel unsur olarak görülen sermaye, emek veya itibara göre emvâl, a'mal ve vucûh;
- bu şirketlerin kuruluş şekline göre de müfâvada ve inan kısımlarına ayrılır.
-
-

AKİD şİRKETLERİ

1şirketi emval:

Soru : 1şirket ı emval nedir

Cevap: Birden fazla kişinin ortaya sermaye koyarak bunu işletip kâr kazanmak, kârı belli şartlarda aralarında paylaşmak yapılan şirket için akdidir.Sermaye olarak tedavülde olan para olmalı.

Soru2:Şirketi mülk emval çevrilebilir mi?

Cevap: evet

Soru3: Ortaklardan biri sermaye vermezse olur mu?

Cevap: Hayır. Ortakların hepsinin sermaye katması gerekir.

Soru4:Sermaye deyn olur mu?

Cevap:Hayır.Sermaye peşin olmalı nakit olmalı ,aynî nakit olmalı

Soru 5:Şirket ı emval ne tür muamele yapar?

Cevap:Aynen tüccar gibi borçlanır ,borclandırır ,alım satım sipariş alıryapabilir verir,başka şirketlere hissedar olur.

Soru 6: Borç ve masraf kime ait olur

Cevap: Şirkete aittir

Soru 7: Borç para verebilir mi

Cevap: Şirket zararına tasarrufta bulunamaz ve başkasına tür borç veremez,Bu tasarruflar için tüm ortakların rızası gerekir.

Soru 8:Şirkette kâr nasıl Olur?

Cevap:Her ortak sermayesi oranında kâr alır.

Soru9:Ortaklardan biri sermaye yanında emek sarf etse ne Olur?

Ceva p:Sermayenin yanında emek ya da sorumluluk katkısında bulunanın kâr yüzdesi daha yüksek olur.

Soru10: Ortakların hepsi sermaye varsa çok emek sarfedenin kârı çok mu + emek Olur?

Cevap: vardır. Evet.Çünkü emekten emeğe fark vardır.

Soru11:Şirketin zararı nasıl paylaşılır?

Cevap: Zarar sermaye oranına göre ortaklar tarafından karşılanır.Semaye eşitse zarar da eşit şekilde karşılanır.

Soru12:Şirketi emval paylaşılır? fasit olursa kâr nasıl paylaşılır?

Cevap:Kâr sermaye katkısını oranla paylaşılır.

Şirketi amal: Soru 13: Şirketi amal nedir?

Cevap:Birden fazla kişinin ortak iş yapmak üzere işi kabul edip kazancı belli oranlarda taksim etmek üzere anlaşma yapılan şirkettir.

Soru14:Şirketi amalin sermayesi nedir?

Cevap:Sermayesi emek olan şirkettir.

Soru15: Şirketi amalı kimler batıl saymıstır?

Cevap:İmam şafi,imam hazır,imam züfer.

Soru16:Şirketi amali kimler caiz görmüştür?

Cevap:Imam malik,Ahmet bin ha mb Hanifler fakat farklı şartlar ileriye sürmüşler.

Soru17: el ve Şirketi amade ortakların farklı işler yapması olur mu ?

Cevap:Olur.me sela bir binada fuarcılık şifacılık kalıpcılık olabilir.

Soru18: Imam malik aldatmayı önlemek için neyi şart koştur ?

Cevap:Amelin aynı cinsten olmasını hiç değilse eğitime ve dokuma gibi birbirine dayalı olmasını şart koştur.

Soru19: Ortak,işin ehli olmalı mı ?

Cevap:Evet ortak olan kişi işin ehli olmalı.

Soru20:Emek eşit olsa bile kar oranı farklı olur mu ?

Cevap: s it olsa bile kar oranı farklı olabilir çünkü işin sağlamlık ve çabukluğu insandan insana degisir.

Soru21:Şirketi amal de ortakların aynı yerde çalışır olması şart midir?

Cevap: Yalnızca Imam malik şart koştur.

Soru22:Ortaklardan biri iş bulmakla uğraşsa diğeri iş yapsa caiz midir?

Cevap:caizdir.

Soru23:Ortaklar birbirinin vekili olduğu için birinin yapacağı iş başkasında istenir mi?

Cevap:Evet iş yapmakla görevle ortak iş de k abul edebilir

Soru24: . Bir kimse kendi ile kalan oğluy la çalışsa kazancı kim alır?

Cevap:kazancın tamamı babanın olur.ogul babaya yardımcı kabul edilir.

Soru25:oğulun babaya yardımcı kabul edilmesi için hangi şartlar gerekir?

Cevap:1.baba ve oğul aynı işi yapıyorsa oğul baba hesabına çalışmış olur.farkli işler yapıyorlarsa herkesin kazancı kendine olur. 2.Daha önce oğulun malının bulunmaması gerekir. 3.Oğulun babasının evinde kalması gerekir. Aynı sartlarla kari kocasına kardes kardeşine yardımcı kabul edili r.

ŞİRKETİ VÜCUH Soru26: kişinin Sermayesi olmayan birden fazla veresiye mal alıp ticaret yapmak kârı aralarında paylaşmak başka ismi var mıdır?

Cevap: Evet.şirketi vücu h,şirketi itibar,şirketi mefalis.

Soru28:Bu şirketi kimler caiz gormemis?

Cevap:maliki ve Safiler

Soru29:Şirketi vucudun özellikleri

Cevap: Ortaklar zaman ve taahhüt sebebiyle kar alırlar. Her ortak borç olarak aldığı malın seçmenini taahhüt eder. Taahhüt ettiği semen kadar sermaye kazanır. Senenin eşit miktarda

olması şart değildir. Ortaklar kar ve zarara taahhüt ettikleri semen oranında katılır. Zarar da aynen paylaşılır.

Soru30:Şirketi emval amal ve v ücuh yapılış şekillerine göre kaç a ayrılır?

Cevap:2 ye SİRKETİ .müfavede ve inan MÜDAVEDA

Soru31:Müfav ada Cevap: u nedir ? mumi eşitlik esasına dayalı bir şirkettir. Ortaklar sermaye tasarruf yetkisi kar ve zarar eşittir. Öyle ki ortaklar sermaye olabilecek bütün mallarını ortaya koyarlar. Bu eşitlik kâr alma zararı karşılama tasarruf yetkisi eşitliğini beraberinde getirir.

So ru32:Müfavadayı kimler caiz görmüş?

Cevap: Hanifi ve Malikler

Soru33:kimler kabul etmemiş?

Cevap:şafi ve hambeliler caiz görmemiştir.

Soru34:Müşabakanın özellikleri nelerdir?

Cevap:kurmak ve devam ettirmek zordur. Asıl olan inan olmaktır. Bir ortağın yapab ildiği muameleyi diğerleri de yapabilmelidir. Şirket kurulduktan sonra ortaklardan birine miras vasiyet gibi sermayelik vasiyet girse şirketi mufavada bozulur. Eşitlik bozulduğu için inana dönüşür. Ortaklardan birine karsan fazla verilse şirket inana dönüşür. Ortaklar birbirinin kefilidir.

Soru 35:Bu 3 şirketin müdafavadasında neler Olur?

Cevap:Şirketi akalın mufavadasında eşit iş kabul ederler.kâr ve zarara eşit ortak olurlar. Şirketi amalin öze bir durumu vardır.sermayesi iş ve emektir. Emekte de hakiki eşitlik olamayacağından taahhüt kar zararda eşitlik aranır Şirketi vücudun müdafavadasında alınan malın sarsılmasına semende ve karda hisseder olunur. Özet olarak Şirketi emelin müfavadasında eşitlik hakiki diğer ikisinde itibardır.